

SZÁSZVÁROS ÉS VIDEKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 60 Lel. | Negyed évre — — 15 Lel.
Fél évre — — 30 | Egyes szám ára — — 150.
Nyilttér soronként 5 Lel

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések arszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Rovás.

Dühöng a béke.

A háboru befejezése utáni ötödik esztendő végén vagyunk már, a békekötések megtörténtek, de azért az emberiség még ma is a megbolygatott hangyabolyhoz hasonlít. A hadviselt országok — sőt a semlegesek is — feszült izgalommal nézik, hogy az egész világ emberisége — országok, népek fajok — miként forrong, hogyan nyugtalankodik. A háboru mindent felforgatott, sokat, de nagyon sokat pusztított s így nem csoda, ha a ciráa 15 milliónyi hősi halott, emberi tetem és a felszámíthatatlan értékű vagyonok, javak — mint a verejtékes emberi munkának eredményei — romjai felett új szellem leng s új igék, új hitek, vallások, világnézletek keletkeztek s keletkeznek. Evolúcióban van minden, ami emberi. A káosz, amit a világháboru teremtett, még mindig sűrű köddel takarja be a horizontot, s így a „kialakulandó világ” képéből mit sem láthatunk. Sajnos azonban, hogy dacára, hogy a rég óhajtott béke megvan, a napilapok nagymértékű fegyverkezésekről, új háborukra való felkészülésekről írnak. Mintha az Isten képére teremtett ember csak abban lehetné gyönyörűségét, életcélját, hogy embertársait öldösse, gyilkolja, letiporja. Nem volt-e már elég a hősi harcokból, a hősi halottakból, a romboló pusztításból, a gyászból, a könyvből, az özvegyek, árvák, bénák testi- és lelki kínjaiból?

A nép, az Isten adta nép mindenütt békére, igazi békére vágyik, csendes, nyugalmas életre, melyet az igazság, becsületesség kormányoz s amely a megélhetés lehetőségeit

bőven ontja. Ez kell a népeknek nem pedig a gyilkos háboruk.

Béke van, de azért sehol sincs nyugalom, megelégedés s az emberi csunya szenvedélyek magasra csapó lángjainál ott látjuk az emberiség nyugalmának „mindenkori megromlót”: az aranyért sóvárgó kalmár lelkű emberből be bújít hiénákat. (És hány ilyen kis hiéna csatangol közöttünk is!)

Az emberiség lépcsőzetes fejlődése — úgy látszik — mindig embervér árán történik s ha a háboruban elpusztult 15 millió embertársunkra gondolunk, akkor önkéntelenül is kérdezzük: nem volt elég ennyi emberélet pusztulása a fejlődés biztosítására?

Béke van, de azért az emberi szenvedélyek mágiya-tűzében új emberölő fegyvereket kovácsolnak. Az ádáz gazdasági harcok, az új eszmék, világnézletek harcai olyan jeleget öltöttek, amely a „kirobbanás” magvát hordja magában. Addig míg a jobb, emberibb belátás nem kerül felül elmondhatjuk, hogy: dühöng a béke.

Ifj. Szántó Károly.

A tűzoltás kérdése.

— *Kérdések, melyekre az illetékesek feleletét várja a lakosság.* 1. Van-e tényleg — és nemcsak papiroson — tűzoltóságunk? 2. Ha van, tűz esetén funkcióképes-e? 3. Ha igen, van-e mivel oltani a tüzet úgy, hogy a szerelések, felszerelések hiányossága miatt az oltás és mentés körül semmiféle emberileg elképzelhető mulasztás ne történhessék?

* * *

Felelet egyik illetékestől: Ad. 1. Van, tényleg. Ad. 2. Igen, funkcióképes. Ad. 3. Szerelések legjobb karban. De kevés és rossz csővezeték van, amely — Isten ments — tűz esetén rendkívül hátráltatja az eredményes tűzoltást s nagy katasztrófának lehet okozója, melyért a felelőséget már most elhárítják magukról azon önzetlenül dolgozó tűzoltók, akik minden tüzesetnél rendesen ott vannak. Nincsen munda és polgártársaink nem kívánhatják, hogy 1—1 tüzeset alkalmával 2—3 ezer leues ruházatunkat tegyük tönkre. Ez több volna, mint amit egy önzetlen tűzoltótól kívánni lehet. Faragó Endre tűzoltó főparancsnok.

* * *

Auf die Anfrage in Ihrem Blatte No. 27. v. 15—VII. a. c. fühle ich mich berufen Ihnen folgendes zu antworten:

Ad. 1. Wir haben wohl 50 tatkräftige junge Handwerker, welche sich mit Leib und Seele der Feuerwehr widmen wollen, im Brandfalle auch ihr Möglichstes tun, wir haben auch eine Anzahl Requisiten, aber eine Feuerwehr haben wir nicht.

Eine Feuerwehr muss in erster Linie ausgerüstet sein, damit der Wehrmann in die Gefahrenzone eindringen kann ohne dabei sein Leben und seine Gesundheit zu gefährden.

Unsere Feuerwehr hat Musikinstrumente, auf welchen nicht geblasen wird, aber Signalhörner, Mundschwämme, Gurten, Helme Leinen, Monturen, Tragbare und Sanitätskasten hat sie nicht.

Sollten bei einem Brande Menschenleben in Gefahr sein, so ist der Feuerwehr die Rettungsarbeit nur bei Preisgabe des Lebes ihrer Mannschaften möglich zu versuchen, weil

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDEKE TÁRCÁJA.

A nő „Az ember tragédiájában.”

A szászvárosi ref. Kún-kollegium „Arany János” és „Széchenyi” önképzőkörének Madách Imre emlékeztetere rendezett együttes diszgyűlésére írta és felolvasta *Pogány Albert*.

Mélyen tisztelt közönség!

Száz év fátyolos messzeségéből, mint Fárosz villan elénk Madách Imre alakja.

Amikor a nevét kimondom, valahogy elém lendül egy nemes, sápadt-finom, tudatos akarással feszülő homlok, egy komoly, szomorú tépelődések és egy elsuhanó élet fátyol viharzásában nagyságosan emberivé melegülő szem, amelynek tükrében lelki küzdelmek és önkínzó tépelődések, az emberi akarássokat körülölelő szeretet és keserű, ábrándokatvesztő kiabrándulások remegnek. Méltán rohajtjuk reá a riedli szót: „Madách az elveszett illúsiók költője, költészetének alaphangja az illúsió és a kiabrándulás érzete.”

Magánosan halad kálváriás életutján s elmondhatná a máknak egyik legnagyobb Váteszével: „vagyok fenség, észácfok, titok, idegenség, lidérces messze fény.”

A magány érleli férfivá s később a csaló-

dás látnokká. De ebben a magányban saját lelkének kinzó árnyai veszik körül; ezek ellen harcolja meg szent, nagy harcát s e küzdelemből, mint viharos felhőből a villám, pattan ki nagy műve, az „Ember tragédiája.”

Érzékeny lelke folytonos csalódásokon megy keresztül, elfordul a tegnaptól, a régi akarásoktól s egészen magába mélyed. Valahogy bizonyágként döbben föl lelkében, hogy végzete betelt, leszámol a volt-álmokkal s magabamélyedésének tisztító tűzében világnézlete megállapodik. Lelkiélményei, emlékei indítják ezután is elmélkedésre, de már eljutott a magátmegtalálásig, érzékenysége most minden megnyilatkozásban önmagára ismer. Ő, titkot-kereső atomja a nagy Egésznek, már egynek érzi magát az egész emberiséggel, egyéni sorsában az örök Ember végzetét vizsgálja, örök Titkokra, a nagy Okra feszül kutató szeme.

Lelkére saját életének volt-akarássai sajdulnak, majd az örök emberi akarássok, évezredes emberi vágyak ködlenek föl lelkében s elmereng önmaga enyészén, nagy emberek s az egész emberiség hű küzdelmein.

És mind követelőbben zendül meg lelkében az az érzés, hogy az egyes ember élete

voltaképen az egész emberiség élete, hogy a világtörténelem zajlik újból minden egyes ember életében. „Az idők teljessége van jelen minden muló pillanatban”, egyetlen örök láng lobban újból minden emberampolnában.

„Az emberi nem egységének elve” ez, tul időn, téren és minden korlátokon.

Voltaképen minden emberi élet Kezdet és Vég, kezdete és vége a világtörténelemnek. Ez a tudat azonban csak kiváltságos szellemek tulajdona. Palágyi Menyhért írja: „Madách e tudatát egy bölcselmi szellemű művészi alkotásban juttatja kifejezésre és mert a saját életét úgy fogja föl, mint az egész világ történetét, hát kiveti életét a világtörténelembe és egy sajátos, kettős értelmű allegorikus drámát alkot, melyben saját életével allegorizálja a világtörténelmet és fordítva, a világtörténelemmel saját életét.”

Az egyén és emberiség sorsát általában egynek érzi s az egyik értelmét a másik fedi fel előtte. Az emberiséget mint egy hosszú-életű egyént fogja fel, ki különböző korokban, különböző jelmezt vesz magára, de azért az örök egy-láng az.

Az ember élete örökös küzdelemből és csalódásból áll, de ez nem töri meg, ma-

keinerlei technische Ausrüstungen vorhanden sind.

Eine Feuerwehr kann nur Hilfe bringen, wenn sie für den Brandfall mit Requisiten und allen technischen Erfordernissen ausgerüstet ist.

Ad. 2. Die vorhandenen Pumpen sind vollkommen in Stand, Schläuche viel zu wenig und schlecht.

Einem Brande am Hauptplatze steht die Feuerwehr wirkungslos gegenüber, weil mangels der Schläuche höchstens eine Schlauchleitung vom Bach gelegt werden kann, was bei der Leistungsfähigkeit unserer Pumpen einer Wasserlieferung von 350—400 Liter Wasser in der Minute gleichkommt und vollkommen ungenügend ist.

An Wasserzufuhrwägen sind 2 Stück vorhanden. Die städtischen Spritzwägen sind trotz Antragstellung für eine eventuelle Wasserzufuhr im Brandfalle nicht armiert worden.

Dem Probleme eines artesischen Brunnens am Hauptplatze wird seitens der Behörde und der Bürger viel zu wenig Verständnis entgegengebracht und wird es erst einem Grossfeuer obliegen dieses Problem zu lösen.

An dieser Stelle muss es gesagt werden, dass das Kommando der Feuerwehr unter den obwaltenden Verhältnissen nicht im Stande ist die Verantwortung für einen durchzuführenden Feuerschutz zu übernehmen und hat aus diesem Grunde wiederholt um die Rücklegung des Kommandos gebeten.

Es ist an den Bürgern und Einwohnern der Stadt sich nun endlich für das Wesen der Feuerwehr zu interessieren und beim Magistrat die Durchführung eines ordentlichen Feuerschutzes zu verlangen.

Ich rate, das Thema in der Presse weiter aufzurollen, damit die Öffentlichkeit Gelegenheit hat ihrer Meinung Ausdruck zu geben.

Eduard Speil, Subcommandant der Feuerwehr.

* * *

A tüztoltókérdés megoldása a szászvárosi összpolgárságnak — szegénynek, gazdagnak egyaránt — érdeke. Miért is kérem beírni b. lapjába, hogy a városnak kötelessége megfelelő tüztoltásról gondoskodni. Mi, adózó polgárok sokan vagyunk olyanok, akik, ha tüzkár érne s a kár nagy része a tüztoltás silánysága miatt történnék, beperelnék a vá-

rad ereje és bizalma a további küzdelemre. „A folytonos bukás örök törekvéssel párosul, a történelem vigasztalan és vigasztaló egyszerre”, írja Voinovich Géza.

Az „Ember tragédiája” azt fejezi ki, hogy az ember és emberiség élete szakadatlan küzdelemben emésztődik fel s ennek a küzdelemnek jutalma az emberiségre nézve az előrelendülés, az egyesre nézve pedig a szerelem, s családi boldogság és az önérték. A véges ember részese a Végtelennek, benne folytatódik az Ős Ok. Lelkében zendülő követelő érzés ösztönzi előre: az égi kegyelem s az öröklét hajol küzdelmei fölé.

Madách, hogy ezt a bölcselmi meglátását testté érzékihesse, — érezve homlokán az elhivatás sugarát, — formába öntötte halhatatlan remekét, az „Ember tragédiáját”. Madáchra nézve valóságos katharizis volt az alkotás láza, ebben izmosodott meg hite, ebben keményedett meg gerince, hogy végül a „küzdj és bizva bizzálban” szökkenjen csucsba egész élete.

Alexander Bernát írja: „Magán tanulta az ember mivoltát, de jó példány volt e célra, igaz és igazi ember, erős szellem, ki magánát embert, az emberiség történeti fejlődé-

rost kártérítésért, mert nem azért kerül a város adminisztrálása circa 600—650 ezer leube évenként, hogy a város lakosságának élete, vagyona a „vörös kakas” pusztításainak martaléka lehessen. Tüztoltó adókat is fizettünk, fizetünk, ergó kell hogy jól felszerelt, jól működő tüztoltóságunk legyen. Ez ügyben a prefektushoz és a miniszteriumhoz küldött-seget fogunk meneszteni, mert ez a „nem-törődömség” már életünkbe, vagyunkba vág.

Több adózó polgár.

Dr. Kristóf György egyetemi tanár búcsúbankettje.

A helybeli ref. Kún-kollégium előljáróságának, tanár- és tanítókarának tagjai július hó 31-én este 9 órakor a konviktus helyiségében szűkebb körű bankettre jöttek össze azon alkalomból, hogy dr. Kristóf György, a Kún-kollégiumnak 20 év óta tanára az intézettől végleg megváltik s új, diszes állására, a kolozsvári román tud. egyetem magyar irodalmi tanszékére távozik. A családias ünnepélyen a kollégiumi előljárók, tanárok és tanítók, a távozonak annyi idő óta munkatársai és barátai, teljes számmal megjelentek s melegen ünnepelték dr. Kristóf Györgyöt, a jeles tanárt, a nagytudományu tudóst s fáradhatatlan közéleti férfit.

A felköszöntők sorát Cs. Lázár László koll. főgondnok nyitotta meg, ki az előljáróság nevében búcsúztatta el, találóan fejezve ki egyfelől a fájdalmat, melyet ily kiváló férfinak a távozása mindenkiben kivált, másfelől azt a jóleső érzést, hogy dr. Kristóf elérte azt a legmagasabbat, ami pályáján elérhető, s ha szűkebb köre elveszti is, viszont megnyeri őt a romániai egész magyarság, a magyar tudományosság, a magyar műveltség. Azután sorban megleghangu felköszöntőkben búcsúztatták és ünnepelték: dr. Görög Ferenc a tanár-kollégák nevében, Bodor János az egyháztanács és egyházközség nevében, Kovács Sándor vajdahunyadi lelkész az egyházmegye, dr. Szöllősy János koll. gondnok a társadalom s a baráti kör nevében, Makkay Dániel a tanítók nevében, Csűrös Pál a távozt mint boldog családapát ünnepelte, Botha Sándor bácsii lelkész az egyházmegye pap-ságának jókívánatait tolmácsolta. Dr. Kristóf György kétszer is felszólalt, hálásan köszön-

sét értette meg. Nagyon szubjektív a mű s mégis, irodalmunkban egyike a legobjektivebbeknek. Egy kiváló lélek önvallomása, tipikussá egyetemesítve.”

Igen, a mű szubjektív; hiszen Ádám maga az örök Szépért, az örök Szentért hevülő... folyton kiábránduló... de ismét új célok felé lendülő Madách. Nem is lehet ez másképp, hiszen a szubjektivizmusnak egy ilyen hatalmas alkotásnál nyílik igazán tere. Egy ilyen, szomoruan-emberi látásokat elének döböntő próféciába sirja bele egy-egy Titán a maga tragikus, céltkereső, de célt sohasem találó örök kereséseit.

Ma már ki kételkednék abban, hogy Faust maga Goethe, Ahasverus maga Quinet, Hamlet maga Shakespeare, Manfréd, Arnold, Kain maga Byron?

Ádám, — Madáchon keresztül, — az örök Ember, a szépetörő, boldogság-után-szaladó nyomoruságos ember, aki dacosan, harsány halallal veti bele magát a lét, a küzdelem tengerébe.

De a küzdelemben nem áll egyedül. Mint hófehér Lótuszvirág hajlik a küzdő szíve fölé Éva, az örök Tisztaság, az örök Szépség, az örök Asszony.

(Folyt. köv.)

vén a meleg s szívből jövő ünneplést, kiemelte tanári működésének vezérlő motívumait: hivatásának s az ifjuságnak szeretetét, s ragyogó szellemmel reflektált minden egyes felszólaló üdvözlésére. A meleg családias ünneplésnek az éj késő órái vetettek véget.

A Kún-kollégium búcsúünnepélyéhez csatoljuk a városi és megyei közönség meleg búcsuszavait. Fájdalmas érzés, hogy dr. Kristóf György, kinek alkotó erejét és nemes tett-vágyát minden magyar intézmény hálásan érezte, körünkől végleg megváltik. Távozása sok tekintetben pótolhatatlan veszteség. De fájdalomkat elnyomja az az öröm, hogy oly diszes polcra, az erdélyi magyar tudományosság első helyére hivatott el, hol istenadta nagy tehetségét és széles tudományát az egész magyarság javára gyümölcsöztetheti. Legyen ő új állásának is disze, az erdélyi magyar tudományosságnak pedig első reprezentánsa és büszkesége.

Dr. Nagy Sándor.

Színház.

Az „Erdélyi Zsidó Színház” mult hó 30, 31 és f. hó 1-én a Centrál színházi termében előadást tartott. Színre kerültek: „Der Jeschive Bocher” c. 5 felv. életkép, „Der Idiot” c. 4 felv. dráma és végül „Die Weise Sklavin” c. 4 felv. dráma.

A társulat elsőrendű s úgy Stramer igazgató, mint a többi szereplők művészetük legjavát mutatták be. A zsárgont sokan nem értették meg teljesen, de ezt a hiányt bőven pótolta az a kitűnő játszás, alakítás, amit a nagy rutinnal bíró művészek óriási sikerrel produkáltak. Különösen kivált Stramer igazgató, Stramerné, Rabinovitz és neje, Blind Aranka. Jók voltak Stein, Timis és Wieder. Az énekszámok szintén precizek voltak s nagy hatást értek el. A helybeli zsidóságon kívül mások is megtekintették az előadásokat, amelyek a fővárosi színpadok nivóján állottak. Minden este viharos taps jutalmazta a színművészek tökéletes játékát. A társulat innen Gyulafehérvárra, s később Marosvásárhelyre megy, de az igazgató kilátásba helyezte, hogy még visszatér Szászvárosra, mikor is új műsorral fog kedveskedni a közönségnek.

A koldus fiú imája.

Isten! Te hatalmas mindenki Istene
Hozzád szó szerény imám.
Nem is imádni csak beszélni kellene
Veled, mintha volnál az anyám.

Most, hogy minden oly csendes
A takaróm magamra-huzom,
Oly jó s meleg, csak szívem verdes
Mint síró hang a hegedű huron.

Mondd Isten! mit érteni nem tudok
Miért van szegény, és miért vannak gazdagok
Ha egyformán születünk én miért koldulok
És miért gazdag az, ki érte nem dolgozott!

Emberek nyomorát tűrni hogy tudod
Te, ki látsz minden vérző sebet,
Azt mondják te vagy ki az éltet adod
Hát nekem miért nem adtál ép kezet!

Ezért vagyok koldus, nyomorult, szegény
Ha ép kezem volna, hogy dolgoznék,
Nem kéne fáznom az utca kövén
Isten! miért vagyok nyomorék.

Isten! te hatalmas mindenki Istene
Elmondtam néked szerény imám,
Tudom, hogy imádni nem így kellene,
De engem nem tanított az anyám.

Antos Béla.

NAPI HIREK.

— A petrozsényi járást átcsatolják a Regáthoz? A lapok a megyei lakosságot fontosán érintő hírt közölnék: a petrozsényi járást kiszakítják Hunyadvármegyéből s a Regáthoz csatolják. Ha ez a hír valóban bizonyul, akkor Hunyadvármegye nemcsak területileg fog megcsonkulni s kisebb lenni, hanem közgazdasági élete is óriási csorbát fog szenvedni s eltekintve a közigazgatás nehézségeitől, az átcsatolandó lakosság attól, hogy minden átmenet nélkül általa nem ismert új törvények és jogszokások alá kerül, sok zaklatásnak lenne kitéve. A megye lakossága illetékes helyen, mindenestre tiltakozni fog az átcsatolás ellen. Nincs kizárva azonban, hogy e hír is csak egy nyári hírlapi kacsa.

— **Eljegyzés.** Somogyi Dezső a napokban tartotta eljegyzését Soucup Micike urlánnyal.

— A volt dévai kath. reáliskola tanárainak sorsa. A „Hunyadvármegye” írja: Mint köztudomású, a dévai kath. reáliskola működését f. évi július hó 1-vel megszüntették. Az iskolamegszüntetéssel kapcsolatosan a tanári kar jövőjét illetőleg semmiféle intézkedés eddig nem történt s több, mint valószínű, hogy nem is fog történni, úgy, hogy a tanári kar e tekintetben teljesen magára van hagyatva s az elkeseredés oly nagy, hogy közülök többen elhatározták, hogy végleg szakítanak a tanári pályával és más téren próbálják existenciájukat biztosítani.

— **Halálozás.** Kováts József piskitelepi kereskedő 63 éves korában m. hó 20-án Piskin elhunyt. Temetése 22-én volt nagy részvét mellett.

— **Egy érdekes kísérlet.** Mig folyik a vita évtizedek óta eredménytelenül, hogy hogyan lehetne városunk felső részének vízmizériáján segíteni, addig városunk egyik polgára a maga kockázatával egy uttörő kísérletre határozta el magát, amely talán e nehéz problémát a köz javára is megoldásra fogja juttatni. Rápolthy Béla terménykereskedő t. i. megtette az előkészületeket arra, hogy az ősz folyamán főtéri házának udvarán saját költségén egy próbafurást végeztessen, vajjon nem lehetne-e onnan ártézi-vízet nyerni, geológusok már rég mondják, hogy az ártézi-víz itten nem fekszik mélyen s ez uton a legkönnyebben lehetne e városrész vízmizériáján segíteni, esetleg értékes ásványvizet nyerni. A kísérlet annál inkább megérdemli a fáradságot, mert mai napság egy 10-12 méter mély jól épített és fölszerelt közönséges kut is tízezerbe kerül, ennél többet pedig kedvező esetben egy ártézi-kutért sem igen kell áldozni. Ha a kísérlet sikerülne, ezzel, tekintve, hogy az egész felső városrésztől és sétaterről van szó és a jó példának bizonyára követői akadnának, városunknak egyik fontos egészségügyi, tűzrendészeti és esztétikai kérdése nyerne megoldást.

— **Szénszállító autójárat Hondol és Vajdahunyad között.** A vajdahunyadi vasgyár acélgyártási céljaira szükséges faszenet a hondoli faszéngyártó telepről eddig behozták a dévai vasutállomásra, ahonnan vasúti kocsikban szállították a szénmennyiséget a gyárhoz. Tekintettel arra, hogy ez a szállítás körülményes és lassú volt s így nem elégítette ki a gyár szükségletét, a napokban szénszállító autójáratot létesítenek Hondol és Vajdahunyad között, amely circa két waggon szenet tud szállítani a gyárnak, amely mennyiség, amint értesültünk teljesen megfelel a gyár acélgyártási szükségletének.

ERZSÉBET MOZI a „TRANSSYLVANIA“-ban.

Ma vasárnap, aug. hó 5-én
délután 5 és este 9 órakor:

Sarolta az édes testvér.

Vigjáték 1 felvonásban.

AGGLEGÉNYEK CLUBJA

vagy: a „Sing-Fu” Variaté titka.

Szenzációs dráma. Richard Oswald film.

Záradékol

Ő egy vigjátékban Ő

— **Halálozás.** A kérlelhetetlen halál újra gyászba borított egy családot: Fabini Gyula főkönyvelő, városunk szülöttje, m. hó 10-én Budapesten 48 éves korában meghalt. Édesanyján, nején és hat testvérén kívül kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat. Temetése Budapesten ment végbe m. hó 11-én.

— **Irodalmi hír.** Gyarmati Ferenc „Muzsika” c. könyve megjelent. A csinos kiállítású könyv ára 10 leu. A kötetből 25 példány is készült gyönyörű vászonkötésben aranybetűs felirással, az ára példányonként 30 leu. Megrendelhető Déván a szerzőnél vagy Hirsch Adolf könyvkereskedésében.

— **Az idegen forgalom emelésének érdekében.** Az elmúlt hét egyik napján újra „élvezhette” a közönség a pöcegödöröknek Szászvároson évtizedek óta divó takarítási módja folytán keletkező „gyönyöröket”. A Vásár-utca egyik házából vonult ki s be a sintér had diszes hordóival, terjesztvén óriási büzt. A forró nap hűvös estéjén sokan sétálgattak még a forgalmas utcán s az éjjeli vonathoz is sokan siettek a Centrál előtt várakozó omnibuszhoz, kocsikhoz s így számosan vettek tudomást látó és szagló érzékkkel arról, hogy a több milliót érő vagyonnal bíró város megtűri, hogy a sintér urak rozoga fahordói végig öntözzék undorító tartalmukkal a város utcáit, terjesztvén veszélyes bacillusokat és orrcsavaró büzt. Meddig fog ez még így tartani?!

— **„DAC”.** Ez a három betű azt jelenti, hogy: „DÉVAI Agglegények Clubja”. Igen, mert Déván ilyen club is van, amely amellett, hogy tagjainak kellemes szórakozást nyújt s kárpótolja őket a házaselet elmaradt örömeiért, jótékonyt is gyakorol. Összejöveteleket, mulatságokat rendez s ujabban is f. év augusztus 4-ikén táncestélyt rendezett. Mondanunk sem kell, hogy nagyon látogatottak ezek az összejövetelek, mulatságok. A „DAC” úgy látszik dacol az anyakönyvi hivatalok ünnepélyességével. A club egyik elnöke Antony Sándor a Dévai Takarékpénztár főosztályos vezetője, néhai Antony Sándor helybeli mérnök fia. Mint városunk szülöttjétől elvárjuk, hogy szervezze meg a „SzAC”-ot is, mert Szászvároson is nagy számban élnek az agglegények, akiknek rideg szíve évenként legalább is egyszer — karácsony estéjén — szintén egy furcsa érzéssel telik meg, amely a hátuk mögött hagyott évek sokjain

visszaröpíti őket a családi körbe, a boldog gyermekkor karácsonyfájához. Ilyenkor el és meglágyul az aggiegény szíve s érzi hiányát valaminek, de azért tovább dacol. Amint a rossz nyelvek beszélnek a „DAC” tagok egymásika a rendezett mulatságok alkalmával „tüzet” fogott, mert a füstös képű cigányprimás nem győzi eléggé ezeknek a fülébe huzni, hogy: Nekem olyan asszony kell... A keményen dacolók nótája még mindig a „Nem házasodom meg soha.” A már „tüzet” fogott szívek, úgy látszik, még a nótákban is concessiókat tesznek. A „DAC”-val és a megalakítandó „SzAC”-val még foglalkozni fogunk!

— **Aki belefáradt az élet küzdelmébe.** Hirsch Mór helybeli kárpitos-mester a napokban öngyilkossá lett. A derék és szorgalmas nőtlén iparos más városban lakó anyján, nővérén kívül még öt kiskorú unokaöccsét, illetve hugát tartotta fenn. Szorgalmassága dacára sem birt megbirkózni az étellel s e feletti elkeseredésében a sétatér felé vezető országunton levő műhelyében felakasztotta magát. A nála lakó 13 éves unokahuga vette először észre, hogy nagybátyja öngyilkossá lett. A helyszínen gyorsan megjelent orvos már csak a beállott halált konstatálhatta. Temetése az izr. vallás szertartása szerint nagy részvét mellett ment végbe.

— **A magyar népszámlálás eredménye.** Budapestről jelentik: A legutóbb megtartott népszámlálás eredményét hivatalosan közzétették. Eszerint a mai Magyarország területe 92.916 négyzetkilométer és összesen 7.980.143 lakosa van. Ezek közül 3.870.904 férfi, 4.147.053 pedig nő. Nemzetiség szerint 7.147.053 magyar, 833.090 egyéb nemzetiségű. A nemzetiségek közül 551.711 német, 141.882 szlovák, 36.000 horvát, 23.000 román 22.000 bunyevác és sokác, 17.000 szerb, a többi pedig egyéb nemzetiségű. Vallás szerint a lakosság a következőképpen oszlik meg: 5.096.729 római katolikus, 175.246 gör. katolikus, 1.670.144 református, 497.012 evangélikus, 50.990 görög keleti, 6.224 unitárius és 473.310 zsidó. A többi vagy más vallású, vagy felekezeten kívüli. A kommun bukása óta 16.000 zsidó keresztelkedett ki.

— **A reuma (köszvény) olcsó gyógymódja.** A „Magyar Nép” írja: A világháború rossz emlékei közül talán a leggyakoribbak egyike a reuma, vagy köszvény. Százazrek hozták magukkal ezt a bajt, mely néha keserves fájdalmak mellett ágyba is dönti a beteget. A méhészek régóta ajánlják ez ellen a méhcsipést, mely a fájdalmat lényegesen enyhíti, sőt néha teljesen meg is szünteti. A méhcsipés hangyasavat visz be az emberi testbe, melynek gyógyító hatása van. Két héttel ezelőtt egyik barátom állított be irodámba (névét kívánatra bárkivel szívesen közlöm), ki az egyik karját napok óta nem tudta mozgatni reumás fájdalmai miatt. A fájós karra 6 mésszurást alkalmaztunk oly módon, hogy a méheket csipesszel megfogva a csupasz karra helyeztük. A kar másnap már használható volt s harmadnapra minden fájdalom kimaradt. Egy másik esetben a reuma a lapockában jelentkezett s három méhcsipés után félóra múlva kimaradt. (E beteg neve nem titok.) Aki méhekkal nem rendelkezik, sikerrel alkalmazhatja — szintén hangyasav tartalmánál fogva — a csalánt. A fájós testrészt több nap egymásután csalánnal verendő meg. Áz bizonyos, hogy mind a két gyógymód kellemetlen, de aki csak három napig is érezte a reuma hasogató fájdalmát, nem fog visszariadni sem az egyik, sem a másik gyógyszer alkalmazásától.

N. E.

— **Hirdetmény.** A szászvárosi rom. kir. adóhivatal ezuton is a közönség tudomására hozza, hogy az 1923. július havi fényüzési adó a következő sorrendben fizetendő: 1923. aug. 6-án azok, kiknek családi nevük A, B, betűvel kezdődik, 7-én C. D. E. 8-án F, G, H, 9-én I, K, L, 13-án M, N, O, 14-én P, R, S, 15-én T, U, V, Z. Az alkalmazottak utáni 4 százalékos jövedelmi adó aug. 10-ig fizetendő.

KÖZGAZDASÁG.

Közügyülés. Lapunk kiadója, a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”, melynek nyomdáján kívül könyv- és papirkereskedése is van, m. hó 29-én tartotta XXI-ik évi rendes közgyűlését dr. Szöllősy János ügyvéd, ügyvezető igazgató elnöke alatt. Az 1922. júl. 1-lől 1923. júl. 1-ig szóló üzleti évről kiadott zárszámadások a következőkben tüntetik fel a részvénytársaság tevékenységét: Mérleg. Vagyon: 16546-78 leu, fa-felszerelés 60 leu, üzleti felszerelés 750 leu, gépek 800 leu, betűk 5200 leu, áru 339879 leu, adósok 48852-29 leu. Terhek: Alapítók 25000 leu, tartalékalap 27999-07 leu, hitelezők 332789 leu, nyereség 26300. A Nyereség és Veszteség-szla. Jövedelmek: Áru szla 166104-27 nyomtatási díjakban 115637 leu, hirdetésekben 12438-35 leu, előfizetési díjakban 17252-80 leu. Kiadások (költségek). Leírásokra (fa-felszerelés 20 leu, gépekből 200 leu, betűkből 300, üzleti felszer. 250)=770 leu. Salarii 163049-02 leu, cheltueli 121313 leu 35 ban. Tiszta nyereség 26300 leu.

Amint ebből látható, a 25.000 leu alap-, és circa 28.000 leu tartaléktőke eléggé szép hozadékot adott, hiszen a vállalat évi nyeresége — amint az eredmény-számlából látható — horribilis költségekbe került. És pedig fizetésekben 163.04-02 leu, (salarii = igazgató és alkalmazottak (papírüzletben 5, nyomdában 4.) fizetései) és költségekben (cheltueli=olyan üzleti költségek, kiadások, amelyeket az üzlet vitele megkívánt, de amelyek nem térülnek meg) 121.313-35 leu. Ahoz tehát, hogy a nyomda részvénytársaság 26.300 leu tiszta jövedelmet produkáljon, 284.359-37 leunyi rezsire volt szükség. Majdnem félszázra, mint amennyibe városunk adminisztrációja kerül.

A közgyűlés a kinyomtatott zárszámadásokat jóváhagyta s a nyereség mikénti felosztására vonatkozó igazgatósági javaslatot elfogadta. Ezután megejtetett hat igazgatósági és négy felügyelő-bizottsági tagnak három évre szóló megválasztása. Igazgatóság tagjai lettek: Elnök: Dr. Szöllősy János, tagok: Bocz Soma, Orbán Lajos, Nagy Ödön, Sebestyén Árpád és (az eltávozott dr. Kristóf György helyett) dr. Balogh János. Felügyelő-bizottság a régi maradt. Elnök Barcsi János, tagok Steiner Fülöp, Szász Károly, dr. Dózsa József.

A részvénytársaság osztalékul részvényenként 8 leut fizet.

A közgyűlés a déli órákban ért véget s a megjelent részvényesek meleg-óvációkban részesítették az ujonnan megválasztott igazgatósági- és felügyelő-bizottsági tagokat.

Ritka alkalom! Szép valódi **perzsa-szőnyeg** és eredeti **olajfestmények** olcsón eladók. Alsó-major-utca 1. sz. a. sarokház. 20 1-3

Dr. Seidner S. fogorvos
Szászváros,
Városház-tér (Rob-féle üzlet felett)
Rendel naponta d. e. 9-12, d. u. 2-5 óráig.
7 5-12

Pályázati hirdetmény.

A ref. Kún-kollegium kórházánál megüresedvén a **kórházi ápoló** állása, az ezen állást elnyerni kívánók jelentkezzenek a Kún-kollegium igazgatóségánál.

Javadalmazás: lakás (1 szoba, konyha), fűtés, világítás és megegyezés szerinti tiszteletdíj. **Kötelesség:** a beteg tarulók ápolása, felügyelete, ételmezése, melyért az ápoló külön megállapított napi ételmezési díjat kap minden beteg után. — A jelentkezés határideje: augusztus hó 27.

21 1-3

A ref. Kún-kollegium Elöljárósága.

Tanuló fiu vagy leány

a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”
könyv és papirkereskedésében
és könyvnyomdájában
azonnal felvétetik.

Eladó ház és szántóföldek.

Cim: Zsoszán Miklós, Berényi-utca 18-a. szám.

Eladó egy bőrfedeles luxus kocsi. Cim: C. Popescu Str. Săguna.

Olcsó cipő kiárusítás!

Férfi borjubőr 40-45 szám	250-300 Leu
Fiu „ 36-39 „	200-230 „
„ „ 31-35 „	160 „
Gyermek „ 28-30 „	130 „
Női kivágott fekete vászon cipő	180 „
„ „ fehér „ „	150-180 „

Tisztelettel:

NAGY ISTVÁN

cipész, Szászváros, Klastrom-u. 3
(a rom. kath. templommal szemben).

17 1—

Lorenz István Utóda

BRECKNER MIHÁLY

szappan és gyertya-gyára Szászváros.

Alapított 1880.

Sürgőnycim: Szappangyár.

Telefonszám 18.

Ajánl kereskedők részére: I-a takarékos szinszappant, mindenféle toilette-szappant, Diva és Péri stearin-gyertyát, mosóport, kristály- és maró-szódát.

Gyógyszertárak részére: Káli-, gyógy-, pipere- és állatmosó szappanokat.

Borbélyok részére: Kiváló minőségű Tenella borotváló szappant.

Nagyban és kicsinyben!

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

254 7-15

Löwy Sándor versenyáruháza

Petroșeni-ben

tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy teljesen ujonnan átalakított áruházában az idény előrehaladta miatt az összes nyári cikkek

két héten át mélyen leszállított áron kiárusítást tart.

Tekintettel e ritka alkalmi vételekre, felhívom a nagyérdemű közönséget a tömeges vásárlásra.

Kiváló tisztelettel:

Löwy Sándor versenyáruháza Petroșény.

134 30-52